

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Goss-Kokot

Sędziowie: SSA Marta Sawińska (spr.)

SSA Jolanta Cierpiał

Protokolant: st. sekr. sądowy Krystyna Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2018 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy A. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu

na skutek zażalenia A. L.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu zawarte w punkcie 2 wyroku z dnia 17 października 2017 r. sygn. akt VIII U 1980/17

postanawia:

1. Oddalić zażalenie;
2. Zasądzić od A. L. na rzecz pozwanego kwotę 450 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

SSA Jolanta Cierpiał	SSA Dorota Goss-Kokot	SSA Marta Sawińska

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 października 2017 r. stanowiącym punkt 2 wyroku z tej samej daty Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od odwołującej A. L. na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń społecznych I Oddział w P. kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego .

Zażalenie na powyższe rozstrzygnięcie wywiodła w przepisany trybie i terminie A. L. .

Wnioskowała o zwolnienie jej z obowiązku zwrotu kosztów postępowania przeciwnikowi procesowemu, bądź o ich umniejszenie z powołaniem na uregulowanie art.102 k.p.c. Zdaniem skarżącej nakład pracy pozwanego przy rozpatrywanej sprawie nie był wyjątkowy z uwagi na znaczną ilość spraw w przedmiocie podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Ponadto, zdaniem wnoszącej zażalenie w tej materii wartość przedmiotu sporu (bezpośrednio wpływająca na wysokość kosztów zastępstwa procesowego) można określać w dwojaki sposób : jako wartość spornych składek lub jako sumę niewypłaconych świadczeń wynikających z ubezpieczenia społecznego .

A. L. wniosła ostatecznie o określenie kosztów procesu należnych od niej na rzecz pozwanego od wartości składek za sporny okres należnych pozwanemu.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany organ rentowy wniosł o jego oddalenie, przy zasądzeniu od strony przeciwnej na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego z postępowaniu zażaleniowym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

W rozpoznawanej sprawie wyrokiem z 17 października 2017 r. oddalono w całości odwołanie A. L., obciążając ją jako stronę przegrywającą kosztami procesu należnymi organowi rentowemu i to zgodnie z zasadami ujętymi w art.98 i art.99 k.p.c.

Spór zaistniał wokół zasad obliczania wartości przedmiotu sporu w sprawach dotyczących podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Ze stanu sprawy wynikało, że sporne składki należne za okres od 3 lutego 2017 r. do 26 marca 2017 r. wynosiły 120,86 zł zaś zasiłek chorobowy przy przyjęciu podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu kształtowałby się na poziomie 9212,34 zł

Zdaniem Sądu Apelacyjnego sąd I instancji prawidłowo określił wysokość należnych od odwołującej kosztów zastępstwa procesowego naliczając je od wartości przedmiotu sporu w kwocie ujętych wyżej niewypłaconych zasiłków chorobowych na podstawie §2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz.1800).

Wskazać w tym miejscu należy – odnosząc się do tez zażalenia – że w powoływanej w środku zaskarżenia uchwale Sądu Najwyższego z 20 lipca 2016 r. III UZP 2/16 (wpisanej do księgi zasad prawnych) określono, co następuje:

Sprawy o ustalenie istnienia bądź nieistnienia obowiązku ubezpieczenia są co do zasady sprawami o prawa majątkowe. Minimalne stawki wynagrodzenia pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym lub adwokatem w tych sprawach powinny być ustalane z uwzględnieniem wartości przedmiotu sprawy, zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w § 6 rozporządzenia. Przepis ten niewątpliwie ma zastosowanie także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, co wynika choćby z tytułu rozdziału, w którym został umieszczony. Stosunek ubezpieczenia z istoty ma charakter majątkowy a z decyzji o objęciu ubezpieczeniem (wyłączeniu z ubezpieczenia) wynikają bezpośrednio skutki majątkowe (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 listopada 2007 r., I UZ 30/07, OSNP 2009 nr 1-2, poz. 29; z 8 stycznia 2008 r., II UZ 41/07, OSNP 2009 nr 7-8, poz. 107 oraz z 26 stycznia 2011 r., II UZ 40/10).

Przyjęcie, że wynagrodzenie pełnomocnika w sprawach o podleganie ubezpieczeniom społecznym powinno być ustalone na podstawie § 6 rozporządzenia, czyli w relacji do wartości przedmiotu sprawy, rodzi problem, w jaki sposób ustalać wartość przedmiotu sporu w takich sprawach. Nie jest to kwestia bezpośrednio objęta zagadnieniem prawnym, jednak istotna z punktu widzenia zastosowania § 6 rozporządzenia.

Ustalanie wartości przedmiotu sporu (wartości przedmiotu zaskarżenia) odbywa się według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego regulujących tę materię (art. 19-26). Również ustalenie wartości przedmiotu sporu w omawianej kategorii spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych - o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego, o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, o podleganie ubezpieczeniom społecznym - odbywa się według tych przepisów. Co prawda, żaden z przepisów o wartości przedmiotu sporu nie dotyczy bezpośrednio spraw o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego (o objęcie

obowiązkiem ubezpieczenia społecznego; o podleganie ubezpieczeniom społecznym), jednak dotyczy to wielu innych spraw cywilnych o ustalenie prawa lub stosunku prawnego o charakterze majątkowym.

I tak - w sprawach, w których ustalenie nieistnienia tytułu ubezpieczenia społecznego (ustalenie niepodlegania ubezpieczeniom społecznym) wiąże się ze wstrzymaniem wypłaty świadczeń oraz zwrotem nienależnie pobranych świadczeń, wartość tych świadczeń może stanowić podstawę ustalenia wartości przedmiotu sporu (zaskarżenia). Wartość przedmiotu sporu w sprawach o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego albo prawa (także jego treści lub zakresu - art. 189 KPC) należy więc wprost odnosić do świadczeń wynikających z takiego ustalenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 3 grudnia 2001 r., I PZ 95/01, OSNP 2003 nr 23, poz. 572; z 5 stycznia 2006 r., I PZ 24/05, z 14 maja 2009 r., I PZ 5/09, OSNP 2011 nr 1-2, poz. 12; z 9 lipca 2009 r., II PK 240/08, oraz z 5 sierpnia 2009 r., II PZ 6/09). Tak więc w przypadku wydania decyzji o „wyłączeniu” z określonego tytułu ubezpieczenia (ustalenia jego nieistnienia), odwołanie zmierza do ustalenia istnienia stosunku ubezpieczenia społecznego. Wartość przedmiotu sporu należy wówczas odnosić do wysokości świadczeń podlegających zwrotowi wskutek takiej decyzji, ewentualnie świadczeń, których ubezpieczony nie otrzyma.

Zasady te w pełni akceptuje sąd Apelacyjny.

Mając na uwadze całość zaprezentowanej argumentacji orzeczono jak w sentencji kierując się wskazaniem art.385 k.p.c. w związku z art.397 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono w myśl art.98 k.p.c., art.99 k.p.c. oraz §2 pkt 3 i §10 ust.2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz.1804).

SSA Jolanta Cierpiął	SSA Dorota Goss-Kokot	SSA Marta Sawińska